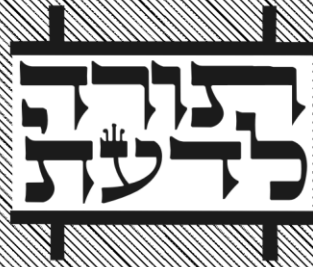

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 7:42
סוף זמני ק"ש - 8:42
9:18 -
סוף זמן תפלה - 10:30
דף היומי לש"ק: **שבועות ט'**

בס"ד, עש"ק פ' אחרי-קדושים - שנת תשפ"ה לפ"ק
פרק ג' - שבת היא כ"ז בעומר

פרשיות אחרי-קדושים

ולפ"ז י"ל שכמו שייחדו את השם כשניתנו עשרת הדברות בהר סיני, כמו כן נרמז ענין יחוד השם אצל עשרת הדברות המרומזות בריש פ' קדושים.

וע"פ המדרש הנ"ל אפשר לפרש כוונת מחבר זמר שבת "יונה מצאה בו מנוח" (לפי המסורה הרי הוא רבי יהודה הלוי): "ובאו כולם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו כאחד, ופתחו וענו ה' אחד וכו'", דלכאורה קשה: בשלמא מצינו שאמרו "נעשה ונשמע", אבל היכן מצינו שאמרו "ה' אחד"? אמנם, לפי המדרש הנ"ל, כאשר אמר להם הקב"ה בסניני: "שמע ישראל - אני ה' אלקיך", הם פתחו ואמרו "ה' אלקינו ה' אחד".

בענין יחוד במעלית (elevator)

פרשת עריות פותחת בפסוק: "איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'" (יח:1).

הסמ"ג (מצות לא תעשה קכ"ו) מביא מהתורת כהנים כאן [ע"פ: פ': "ואלא אשה בנדת טומאתה לא תקרבו לגלות ערותה"]: אין לי אלא שלא יגלה, מניין שלא יקרבו, ת"ל "לא תקרבו". אין לי אלא נדה בלא תקרבו ולא תגלה, מניין לשאר עריות, ת"ל: "לא תקרבו לגלות ערוה". וכתב הסמ"ג: לפיכך אמרו חכמים שאסור לו לאדם לשחוק עם הנשים ולא לקרוץ בידי ורגליו ולא לרמוז בעיניו ולא להסתכל בהן וכו'. וגם מטעם זה אסור להתייחד עם העריות, שהדברים האלו מביאין לידי גילוי ערוה.

באבות דרבי נתן (פ"ב) איתא: איזהו סייג שעשתה תורה לדבריה וכו', הרי הוא אומר: "איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו". מכאן אמרו, אל יתייחד אדם עם כל הנשים בפונדק אפילו עם אחותו ועם בתו [וחמותו] מפני דעת הבריות וכו'.

הטור (אה"ע"ז סי' כ"ב) כותב: אסור מן התורה לאיש להתייחד עם הערוה בין ילדה בין זקנה. וחכמים גזרו על כל יחוד אפילו של פנוי וגוי'.

ועיין בב"י שציין מקורו של הטור דס"ל דאיסור יחוד מן התורה מהגמ' (קידושין פ:): דאיתא שם: רמז ליחוד מן התורה מנין, שנאמר: "כי יסיתך אחיך בן אמן" וכו'. ובפ' אין מעמידין (ע"ז לו:): גרסינן: ייחוד דבת ישראל דאורייתא היא וכו'.

וכתב הרמב"ם (פכ"ב מהל' איסורי ביאה ה"ב): איסור יחוד העריות מפני

"וישלח ביד איש עתי המדברה" (טז:כא). בחזקוני איתא: נמצא במדרש (מקור המדרש אינו ידוע, והוזכר בפעם הראשונה כאן בחזקוני): "עתי" - שהגיע זמנו למות תוך אותה שנה, שהרי הנושא את השעיר אינו עובר שנתו. לכך היו בוררין איש שהגיע זמנו למות תוך אותה שנה, וחכמת המזלות היתה קלה בעיניהם.

"לא תלך רכיל בעמך" (יט:טז). בס' פנינים משלח הגר"א איתא: מצינו גבי יהונתן ודוד שנא' "ויהי בבוקר ויצא יהונתן השדה למועד דוד ונער קטן עמו. ויאמר לנערו רוץ מצא נא את החיצים אשר אנכי מורה וגו'" (שמואל א' כא:לה-לו). ולכאורה, מאחר שביקש יהונתן להודיע לדוד כי שאול מבקש להרגו, מדוע נזקק לסימנים עם החיצים כדי לרמוז לו על כך, ולמה שלא יספר לו במפורש כי חייו בסכנה, למען ידע לברוח מבעוד מועד, הרי משום כך לא הי' בזה משום "לא תלך רכיל"?

נמצאנו למדים מכאן, כי אף במקום שהותר לדבר לשה"ר ורכילות, ואפי' אם מצוה לספר, חייב לצמצם ולומר רק כפי ההכרח. לפיכך אם אפשר למסור הידיעה לנזקק לה רק ברמז בלבד, כך יש לנהוג ולעשות, ולא יוציא הדברים בפיו. (כרם הצבי להג"ר צבי הירש פרבר, לונדון תרצ"ה)

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו" (יט:ב). בבעל הטורים איתא: "אני ה' אלקיכם", וסמך לי' "דבר אל כל עדת בני ישראל" - לומר שבנ"י ייחדו השם ויאמרו "ה' אחד".

ושמא יש לפרש כוונת בעל הטורים ע"פ המדרש שמוכא ברש"י בריש הפרשה: מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. וברמב"ן (יט:ד) מובא המדרש (ויק"ר פכ"ד:ה): באריכות ביאור "רוב גופי תורה": מפני שעשרת הדברות כלולין בתוכה - "אנכי ה' אלקיך", וכתוב הכא "אני ה' אלקיכם". "לא יהי לך", וכתוב הכא "ואלהי מסכה לא תעשו לכם". "לא תשא", וכתוב הכא "ולא תשבעו בשמי לשקר". "זכור את יום השבת", וכתוב הכא "ואת שבתותי תשמורו" וכו'.

והנה, כשניתנו עשרת הדברות, מובא במדרש (דב"ר פ"ב ל"א): את מוצא לא פתח הקב"ה בסניני אלא בדבר זה. אמר להם: "שמע ישראל - אנכי ה' אלקיך". נענו כולן ואמרו: "ה' אלקינו ה' אחד", ומשה אמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

הקבלה, וטעמא שאע"פ שאמרו ייחוד דאורייתא, לאו למימרא שהוא כתוב בתורה וכו' אלא רמז בעלמא.

ועיין בספר החינוך (מצוה קפ"ח קרוב לסוף) שכתב: עוד אחז"ל במצוה זו ["דלא תקרבו"] שאסור להתייחד עם כל העריות דבר תורה.

ועיין עוד באוצר הפוסקים (אהע"ז ריש סי' כ"ב) שמאריך בענין זה אם ייחוד איסורו מן התורה או מדברי סופרים, ומביא מס' יעלת חן (בית חתנות סי' ז. ד"ה גם) שכתב שגם להרמב"ם הוי מן התורה, עיי"ש.

הבה נעיין קצת בשאלה שדנו בה הפוסקים הנוגעת לאיסור יחוד, והיא: האם שייך איסור יחוד במעלית? יסודי ההיתר הם: אין שוהים שיעור ביאה ביחידות, ואפי' אם שוהים, כיון דאפשר שייפתח הדלת בכל קומה, הרי זה נחשב כפתח פתוח לרשות הרבים. והטעם השני להתיר הוא, דאע"פ שזמן נסיעתה כשיעור ביאה, מ"מ אנו מודדים את זמן היחוד בין קומה לקומה, שכיון שיש אפשרות שיעצרו את המעלית מבחוץ בכל קומה, והמתייחדים יודעים זאת, א"כ נמצא שהם יודעים שהם יכולים להתייחד בבטחה רק זמן שבין קומה לקומה, ובודאי שאין זמן ביאה בין קומה לקומה (ס' דברי חכמים פ"ג הערה י"ח, מובא בס' גן נעול על יחוד, עמ' ש"ע).

הטעם לאסור הוא משום דבין קומה לקומה אי אפשר לפתוח הדלת, ולדעת הסוברים דאפילו פחות משיעור ביאה אסור ביחוד משום חצי שיעור, הרי יש כאן חצי שיעור של ייחוד, דאע"ג דאין לקיים עליו, מ"מ אסור, אמנם יש אומרים דאף האוסרים חצי שיעור באיסור יחוד, היינו דווקא במקום ששייך להצטרף לשיעור שלם [ד.מ. אם האיש והאשה נכנסים יחד לחדר ונועלים הדלת ושוהים שם רק כמה שניות ומיד פותחים הדלת ויוצאים], אבל כאן במעלית י"ל דיוודו שמוותר משום דאינו ראוי להצטרף לשיעור שלם, מפני שייפתח דלת המעלית קודם שיעור יחוד.

בספר קובץ הלכות יחוד להג"ר משה אליפנט שליט"א (עמ' קי"א-קי"ב) איתא: יש אומרים שיש להיזהר מלהתייחד במעלית, אבל רוב הפוסקים מכריעים שלמעשה מותר, אם המעלית נוסעת זמן מועט פחות משיעור היחוד. במעלות שהעומד מבחוץ יכול לעכבה בכל קומה וקומה ונפתחת, ואין ביד הנמצא בפנים להוליכה בבת אחת כרצונו, אין בה איסור יחוד אפילו כשנוסע בה הרבה קומות, משום דהוי כפתח פתוח לרשות הרבים.

בהערה שם איתא: עיין בסוף ספר טהרת יו"ט (ח"ז) הרבה תשובות מגדולי זמנינו לענין יחוד במעלית. ורובם ככולם מכריעים שבמקום שאין שוהין שם שיעור טומאה ליכא איסור. וע"פ רוב במהלך נפתחת הדלת קודם שיעור זה, וא"כ אין להחמיר. ואע"פ שמהרי"ל דיסקין אוסר גם חצי שיעור באיסור יחוד, זה רק במקום שיכולים לשהות כשיעור טומאה, הרי כל רגע ורגע יש איסור יחוד, אפילו נמלכו ונתפזרו קודם ששהו שיעור טומאה. אבל אם הוא באופן שאינם יכולים לשהות שיעור טומאה כמו במעלית, אין איסור יחוד, וכן סובר המנחת יצחק (ח"ד סי' צ"ד-צ"ז) שבעת הצורך כשאין נמשך זמן נסיעת המעלית

יותר מחמש דקות, אין כאן איסור יחוד. וכן סוברים המהר"י שטייף זצ"ל והרה"ג רב משה ביק [זצ"ל], הדעברעצינער רב [זצ"ל] והשו"ת בצל החכמה (ח"ב סי' ע'). והרה"ג רב ש"ז אויערבאך [זצ"ל] בהסכמתו לספר דבר הלכה, והרה"ג רב י"ש אלישיב [זצ"ל] בקונטרס היחוד, שכל שאין שוהים שם שיעור טומאה אין כאן איסור יחוד. ואע"פ שלשעה פורתא הם ביחידות, ליכא איסור, שהרי גם בפתח פתוח לרשות הרבים איכא נמי שעה פורתא שהם ביחידות ואפ"ה לא אסרינן. השו"ת שבט הלוי (ח"ג אהע"ז סי' קפ"ד) נוטה להחמיר, שהוא סובר שאיסור יחוד הוא משום חיבוק ונישוק, ולשיטתו יש לאסור יחוד בכל נסיעה במעלית.

ועיין בתשובת הרה"ג רב משה ביר [זצ"ל] בספר טהרת יו"ט (ח"ז סי' י'), וכן סובר הרה"ג רב שלמה זלמן ברוין [זצ"ל] בספרו שערים מצויינים בהלכה (סי' קנ"ב סק"ו), שהם מבארים שבעלעוועטאר [מעלית] מירתתי יותר מפתח פתוח לרשות הרבים, דשם אין רשות לאחר ליכנס אפילו אם אינו נעול במנעול אם רק סגור הוא. משא"כ במעלית יש רשות ליכנס לכל מי שירצה ובדחיקת הכפתור יכול להעמיד את המעלית בכל קומה וקומה, בוודאי מירתתי לבעול שם, וכן סוברים רוב פוסקי זמנינו.

באופן שעלייתם או ירידתם במעלית שווה כדי טומאה ואין שום חשש שמישהו יעצור המעלית בין קומה לקומה [כגון בליה או במעלית אקספרס] אז לפני שנסגר דלת המעלית ילחצו על הכפתור שע"ז תעצור המעלית בהכרח באחת הקומות [קודם שיגיעו לשיעור טומאה] ושם תפתח הדלת מאליה ויתבטל היחוד (עיין בזה בשו"ת בצל החכמה ח"ב סי' ע"ו).

בספר גן נעול (פ"ה סע' כ"א) איתא: מותר להתייחד בין במעלית רגילה בין במעלית אקספרס, כיון שאין בזה שיעור יחוד. וראוי לכל ירא שמים שלא להיכנס למעלית שישנה שם אשה לבדה, וכל שכן אם היא לבושה בפריצות.

בהערה 67 איתא: כך כתב הגר"מ שטרנבוך בספרו ההלכה במשפחה (פט"ו סע' ל"ו) שיש לחוש שיבוא להרהורים, עיי"ש. וע"ע בשו"ת משנה הלכות (ח"ד סי' קפ"ז) דלאחר שהעלה שמוותר סיים שהרובה להחמיר, קדוש יאמר לו. ונשאל שוב (ח"ו סי' רכ"ז) אם מותר אזי למה להחמיר, והסביר דהנה אמרו הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו, ובנזיר אמרו סחור סחור אמרינן לנזירא לכרמא לא תקרב. הרי אע"פ שאין איסור מ"מ המרחיק קדוש יאמר לו, וה"ה בנ"ד, עיי"ש. ובשו"ת ישכיל עבדי (ח"ח סי' ג') כתב ששמע ממגידי אמת על מיקרים שהיו בבנינים בקומות גבוהות ששודדים עצרו את המעלית באמצע ושדרו את הנוסעים, וכן על מקרי אונס כה"ג, לכן אשה לא תעלה לבדה במעלית.

ועיין בס' נטעי גבריאל על הל' יחוד (סט"ו סע' ג'), שכותב בשם הגאון מדעברצין זצ"ל: אם המעלית פועלת ע"י פעולת אדם, שע"י פעולתו פותח וסוגר מעלה ומוריד, יש לאסור לנסוע בה. ודוקא במקום או בשעה שאין עוברים ושבים, אבל במקום או בשעה שיש עוברים ושבים שאין יכול המנהיג לעשות כרצונו מותר, כיון שיש לו לחץ האנשים הממתינים מבחוץ.

לד"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לד"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לד"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHIYOS ACHAREI-KEDOSHIM
© COPYRIGHT 2025
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לד"נ פעסא רחל בת דבורה

נדב בן דבורה לרפ"ש
רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“אשר יעשה אותם האדם וחי בהם” (יה:ה)

“And you shall observe My statutes and laws, which a person fulfills and lives through them ...”

The Targum Onkeles interprets “*Vachai Bahem*” as meaning “and you shall live in the World-to-Come through them”.

However, this interpretation seems to conflict with the Drasha of Chazal which deduces from these words that saving a human life takes precedence over everything [except for the three cardinal sins]. According to this, *Vachai Bahem* refers to life in this world!

The *Sifsei Rotzon* explains that Piku'ach Nefesh [saving a life] supercedes everything even if it will only add a short amount to the person's life. The Meiri and others point out that the reason is because even during that short extension of life one has the opportunity to amass more Mitzvos and good deeds and to repent for his misdeeds, and in the process acquire Olam Habo.

In the light of this, both the Drasha of Chazal and the interpretation of Onkeles are in agreement: The reason that it is a Mitzva to preserve human life, even at the expense of the Shabbos and other Mitzvos, is to allow the person to be able to perform more Mitzvos, and thus to be able to merit eternal life in the World-to-Come.

“לא תשנא את אחיך בלבבך” (יז:יז)

“You shall not hate your brother in your heart”.

Why does the Torah say “your brother” and not “your neighbor”, “your friend” or the like? *Hagaon Rav Shamshon Refael Hirsh, Z'T'L*, said that by stating “*achicha*” - “your brother”, the Torah wishes to emphasize, that even if someone sins against another person to such an extent that he can no longer be thought of as his neighbor or friend, the wronged person must look at him as though he were his brother, which is a relationship which can never be changed. Therefore, the Torah says: no matter what someone does to you, remember that he is still your brother, and you should not hate him.

“הוכח תוכיח את עמיתך” (יט:יז) אחז"ל: אפי' מאה פעמים

“You shall admonish your friend”. Chazal say: Even a hundred times.

The Alter of Kelm, *Hagaon Rav Simcha Zissel, Z'T'L*, said that we can learn from this that when one admonishes another person he should not give all of his criticisms at one time; rather, he should gently offer the Mussar, a little bit at a time. This is what Chazal mean: Even a hundred times - break up the Mussar into one hundred parts, and give one measure at a time.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

If someone does not have Tefillin, is it better to Daven with the *Tzibbur* and to borrow Tefillin after Davening and recite *Kri'as Shema* with them, or should he wait until after the *Tzibbur* finishes, and then borrow a pair of Tefillin, and Daven privately with the Tefillin?

The Mishna Berura (66:40) is uncertain. The Mogein Avrohom and Rav Shulchan Aruch lean towards the view that it is better to Daven privately with the Tefillin.

The Maharsham (III:359) asks why one should forgo *Tefilla B'Tzibbur* if wearing Tefillin during *Tefilla* is not *Me'akeiv* (does not disqualify the *Tefilla*).

The Birkas Habayis (Sha'ar 39:7) and Minchas Yitzchok II:107) rule that one should Daven *B'Tzibbur* without Tallis and Tefillin and then, after Davening, borrow Tallis and Tefillin and recite *Kri'as Shema* with them, since according to some Poskim if one does so it is no longer considered as though he is giving false testimony (mentioning the Mitzva of Tefillin in Shema while he is not wearing them).

The Chayei Moshe (Orach Chaim 66:8) writes that if one recited Shema before Davening while wearing borrowed Tefillin, it would seem that he would definitely be permitted to Daven *B'Tzibbur* without Tefillin afterwards.

If one does not have a *Tallis Godol* he should not forgo *Tefilla B'Tzibbur* (Mor U'Ketzia, Orach Chaim, D.H. V'chaim) particularly if he is wearing a Tallis Koton (Chayei Moshe, ibid.).

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) May one eat a bird which was slaughtered properly, but did not have *Kisui Hadam*?
- 2) If meat was not salted or soaked within three days of being slaughtered, can it be *Kashered*?
- 3) Why didn't Nadav and Avihu marry?
- 4) When did Hashem speak to Moshe fifteen times during one day?
- 5) When someone would sacrifice his son to the Molech, did the son die?
- 6) Do the positive and negative Mitzvos associated with paying a worker on time apply even if the worker is a Koton [e.g. a babysitter]?
- 7) If the time comes to pay a worker and the Ba'al Habayis does not have money, has he violated the prohibition of withholding payment from a worker?
- 8) If one neglects to perform *Kisui Hadam* does it invalidate the *Shechita*?
- 9) If one plants a fruit tree as a hedge [not for the purpose of eating its fruit], and after three years decides to eat the fruits, are those fruits subject to the laws of *Neta Revai*?
- 10) If one crossbreeds two Kosher animals, may the offspring be eaten?
- 11) Which person/nation does the *Se'ir Hamishtalei'ach* represent?
- 12) If the blood of a Chaya or bird was cooked, does the Mitzva of *Kisui Hadam* still apply to it?
- 13) If one gave all of his children to the Molech (Avoda Zara) and did not give one grandson, is he *Chayov*?
- 14) Can a father be *Moch'eil* pain and shame?

ANSWERS

- 1) Generally, if the bird was slaughtered, even if the *Kisui Hadam* was not performed, the bird may be eaten (see Rama, Yoreh Deah 28:1; Shach 3).
- 2) If the meat was not salted or soaked within three days

of being slaughtered, it may be *Kashered* only through broiling (Yoreh Deah 69:12).

- 3) According to the Midrash (Vayikra Rabba 20:10), Nadav and Avihu never married because they felt no woman was suitable for men of their stature.
- 4) Hashem spoke to Moshe fifteen times during the day in which the Mishkan was erected (Sifri Zuta, Parshas Naso 7:11, quoted in Torah Sheleima, Vayikra 18:3 #5).
- 5) According to the Rambam and Rashi, the practice of sacrificing to the Molech did not require killing one's child. The Ramban, Ibn Ezra and Abarbanel disagree.
- 6) Yes (see Ahavas Chesed I:9, Nesiv Hacheshed).
- 7) No (see Choshen Mishpat 339:10).
- 8) No (Rema, Yoreh Deah 28:1).
- 9) No (Yoreh Deah 294:23).
- 10) Yes (Yoreh Deah 297:5).
- 11) Eisov who will bear the sins that he caused Yaakov to commit (see Bereishis Rabba 65:15).
- 12) No (Minchas Hachinuch 187:4).
- 13) He still is *Chayov* and does not obtain the unique exemption of one who sacrifices all of his *Zera* to the Molech (ibid. 208:9).
- 14) No (ibid. 212:6).

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

The material for this issue has been reprinted from previous years